

Yalvaç Ural'ın Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Hayvan Sevgisi Değeri*

Love for Animals as a Value in Yalvaç Ural's Children's Literature Books*

Özden OTMAR, Öğretmen, MEB.

E-mail : ozdenotmar81@hotmail.com

ORCID: 0000-0001-9371-0092

Aliye ERDEM, Sorumlu Yazar, Dr. Öğr. Üyesi.

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi.

E-mail: aliye.erdem@ankara.edu.tr

ORCID: 0000-0001-6602-7239

ISSN: 1303-880X

e-ISSN: 2667-7504

<http://ded.dem.org.tr>

Geliş/Received: 24.10.2017

Kabul/Accepted: 13.05.2019

Makale Türü/Article Type:

Araştırma/Research

Atıf/Citation: Otmar, Ö. & Erdem, A. (2019). Yalvaç Ural'ın çocuk edebiyatı eserlerinde hayvan sevgisi değeri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 17 (37), 7-34. DOI: 10.34234/ded.346197

* Bu çalışma, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde, ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazar tarafından tamamlanan, "Yalvaç Ural'ın Çocuk Yapıtlarının Evrensel Değerler Açısından İncelenmesi" konulu Yüksek Lisans tezi esas alınarak hazırlanmıştır.

* This article is extracted from the master thesis completed by the first author in Ankara University Institute of Educational Sciences, under the supervision of the second author.

Öz: Çocuğun anadilini ve dili kullanma becerisini geliştirmede yazılı kaynakların önemli bir rolü vardır. İletişim sürecinin en temel ögesi olan dili kullanma becerisi, küçük yaşlardan itibaren nitelikli çocuk kitapları aracılığıyla desteklenebilir. Nitelikli edebi eserlerle, çocukların dil ve anadili kullanımı istenilen düzeyde etkin hale getirilebilir. Erken yaşlardan itibaren çocuğu; olumlu kazanımlara ulaştıran, çocuğun dünyasına hitap eden, sanatsal nitelikli görsellerin bulunduğu, estetik bir bakış açısına sahip ve çocuğun gelişimini destekleyen nitelikli eserlerle tanıştırmak, çocuğun güçlü bir karakter kazanmasına ve çok boyutlu olarak gelişimine katkı sağlamakla birlikte anadiline yönelik ipuçlarını yakalamasını ve anadilini sevmesini de sağlar. Değerler eğitimi; ahlaki, kültürel, evrensel ve bireysel alanda duyarlılık kazanmaktır. Okurun, evrensel değerlerle eğitilen okur olabilmesi için edebiyatın ve nitelikli yazınsal metinlerin önemi büyüktür. Evrensel değerlerle donatılmış edebi eserlerde yazar, çocukların edinmesini istediği iletiler ve örnek davranışlar için, çocukların da düşünmesine ve duyarlılıklarının geliştirilmesine ihtiyaç duyar. Çocukların bu gelişimi gerçek hayatta edinebilmeleri için, yazarlar çocukları metnin anlamına götürecek uygun iletilerle eserlerini oluştururlar. Yazar-çizer ve çocuk etkileşiminin kalitesini ortaya çıkaran ve kitabın bir edebiyat ürünü olmasını sağlayan en önemli etkenlerden birisi çocuklara günlük hayatlarında da insan ilişkilerine yardımcı olacak evrensel iletileri kazandıran yazınsal nitelikli ipuçlarını sunma başarısıdır. Çocukların gelişim evrenine uygun yazınsal kurgu içinde sunulan iletiler, çocuğun günlük hayatında mutlu olmasına ve kitapları sevmesine yardımcı olur. Bu çalışmanın amacı, Türk çocuk edebiyatının öncü isimlerinden olan Yalvaç Ural'ın çocuk edebiyatında şiir, öykü, şiir-öykü ve fabl türündeki eserlerinde hayvan sevgisi evrensel değerini incelemektir. Ayrıca çalışmada, yazarın hayvan sevgisi evrensel değerini eserlerinde nasıl ele aldığına ilişkin örneklerle de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, Yalvaç Ural, Evrensel değerler, Hayvan sevgisi.

&

Abstract: The written resources have a big impact to improve children's native language ability. The children's ability of using the language will be built up with qualified children's books. With the help of qualified literary materials, children's usage of native language will be improved. Introducing children with qualified books in the early ages contributes the children to gain a strong character and to develop in a multidimensional manner. It also allows the children to catch clues

to their native language and love the language. From this point of view, it can be said that the literary books aimed at children should address the interests and needs of the children and enable them to realize themselves. Values education means to gain sensibility in parts of moral, cultural, universal and personal. Books that meet with children as well as the lessons have an important role in the values education in schools. Because books are one of the main sources for the acquisition of the values. Values can be gained to children with books. Literature and qualified literary texts are of great importance in order for the reader to be educated with universal values. Universal values can be adopted to the children with these books. While presenting these novels to the children the reality of the child should also be considered. Yalvaç Ural is one of the important Turkish writer of children and adult modern literature. Although there are many values that Yalvaç Ural mentioned and felt in his books for the children, the most important value is the value of love. Ural, who wants to feel the importance of love for children, emphasized the importance and necessity of love in his books and reflected the importance of love in the life in all of his books. The aim of this study is to examine the universal value of animal love in the children's literature of Yalvaç Ural, which is one of the pioneers of Turkish children's literature, in his novels of poetry, short stories, poetry-stories and fables. The study also includes examples of how the author treats the universal value of animal love in his books.

Keywords: Children's literature, Yalvaç Ural, Universal values, Animal love.

Giriş

Çocuğun anadilini ve dili kullanma becerisini geliştirmede yazılı kaynakların önemli bir rolü vardır. İletişim sürecinin en temel ögesi olan dili kullanma becerisi küçük yaşlardan itibaren nitelikli çocuk kitapları aracılığıyla desteklenebilir. Nitelikli edebi eserlerle çocukların dil ve anadili kullanımı istenilen düzeyde etkin hale getirilebilir.

Erken yaşlardan itibaren çocuğu; olumlu kazanımlara ulaştıran, onun dünyasına hitap eden, sanatsal nitelikli görsellerin bulunduğu, estetik bir bakış açısına sahip ve onun gelişimini destekleyen nitelikli eserlerle tanıştırmak, çocuğun güçlü bir karakter kazanmasına ve çok boyutlu olarak gelişimine katkı sağlamakla birlikte anadiline yönelik ipuçlarını yakalamasını ve anadilini sevmesini de sağlar. Bu düşünceden hareketle, çocuklara yönelik edebi eserlerin, çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına hitap etmesi ve kendini gerçekleştirmesine olanak sağlamanın gerektiği söylenebilir.

Değerler; toplumun tarihi birikimi ile ortaya çıkan, toplumun tamamı tarafından kabul gören, toplumun varlık, birlik ve devamının sebebi olarak görülen, tasvip ve teşvik gören, korunan kabulleniş ve inanışlardır (Tural, 1992:29; Arısoy, 2014:1). İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliği, edinilen kültür birikiminin bir sonraki kuşağa aktarabilmesidir. Bu aktarma etkinliğinde ise değerlerin önemi yadsınmaz. Değerler toplumdaki sosyal kontrol sistemine kaynaklık eder, bireyler arası bağları artırır. Birlikte yaşayan insanların hangi değerleri merkez alacakları konusunda konuşmaları ve fikir birliğine varmaları gerekir. Farklı değerlere sahip kişiler veya kuşaklar arasında oluşan farklı değerlerden kaynaklanan çatışmalar olabilir. Ancak bu çatışmaları da “barışmak, uzlaşmak” gibi başka ortak evrensel değerler yardımıyla çözmek mümkündür. İnsanlar arası ilişkilerde sevgi, saygı gibi evrensel değerler önemli güçlerdir. Bu yönüyle değerler insan hayatında önemlidir ve insanlara kazandırılmalıdır (Ak-yol ve Aydın, 2014:3). Değerlerin bireylere kazandırılması ise değerler eğitimi ile mümkündür.

Değerler eğitimi; ahlaki, kültürel, evrensel ve bireysel alanda duyarlılık kazanmaktır. Değerler eğitiminde en önemli ve etkin rolü aile üstlenir. Çocuk, okul çağına geldiğinde ise bu göreve eğitim kurumları da dahil olur. Okullardaki değerler eğitiminde derslerin yanı sıra çocuklarla buluşan kitapların da önemli bir rolü vardır. Çünkü değerlerin çocuğa kazandırılmasında kitaplar temel kaynaklardan biridir. Kitaplar aracılığıyla çocuklara değerler kazandırılabilir.

Çocuğun kendini gerçekleştirme sürecinde anadilini öğrenmesi, kültürel birikimi kavraması ve dili kullanma becerisini geliştirmesinin yanı sıra tüm dünyaca kabul edilmiş olan yani evrensel değerleri benimsemesi de önemli bir unsurdur. İşte tam da bu noktada çocuklara yönelik olan yapıtlarda değerler eğitimine yönelik bulunan iletiler önem kazanmaktadır.

Okurun evrensel değerlerle eğitilen okur olabilmesi için edebiyatın ve nitelikli yazınsal metinlerin önemi büyüktür. Bu eserler aracılığıyla çocuklara evrensel değerler benimsetilebilir. Çocuğa bu eserleri sunarken onun çocuk gerçekliği de göz önünde bulundurulmalıdır. Yani “çocuğa görelik” ilkesi unutulmamalıdır (Sever, 2013). Evrensel değerlerin öğretici (didaktik) bir yolla verilmesi çocukta o değer yerleşmesi ve kalıcı bir davranışa dönüşmesi için yeterli olmayabilir. Çocuğun bu değerleri içselleştirmesi, başka bir deyişle duyarlılık yeteneğini kazanabilmesi için olayları duyularıyla da algılamaları gerekir. Bu noktada, amacı kişilerin duyularını devindirmek olan sanatsal nitelikli uyaranlara gereksinim vardır (Aslan, 2013:29).

Edebiyat bireylerin duygularını, aklını eğitme işlemidir. Yazar, eserini tecrübeleriyle donatır ya da kurmaca bir hayal gücünden yararlanır. Bu hayal ürününün kurgularında çocuk kendini bulur ve büyülü bir dünyaya kapılarını aralar. Edebi eserlerle kurgulanmış bu dünyada yeni deneyimler ve bilgiler kazanır. Çünkü birey yaşama dair tecrübelerini sadece kendi tecrübeleriyle değil ona sunulan edebi eserlerle de oluşturur. Edebiyat aracılığıyla yeni eserlerle tanışan çocuk anadilini öğrenmek ve güzel kullanabilmek için bir zemin oluşturur. Çocuk gerçekliği ve gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak yazılan edebi eserlerle tanışan çocuk yeni eserler okuma isteği duyar. Böylelikle çocuk; yeniliğe açık, sorgulayan ve farklı değerleri kavrayan bir birey olur. Bireylerin kendini gerçekleştirme sürecine katkı sağlayan önemli yazarlarımızdan birisi ise Yalvaç Ural'dır.

Yalvaç Ural, Türk çocuk ve yetişkin edebiyatının çağdaş ve önemli yazarlarından birisidir. Ural'ın kitapları yurt dışında, özellikle de Almanya'da çok satan kitaplar arasındadır. Hollanda'da kitapları çizgi film dizisi olarak bilgisayar animasyonuna çevrilmiştir. İsveç, Norveç, Danimarka ve Finlandiya'da Ural'ın eserlerinden animasyon filmleri hazırlanmıştır. Makedonya'daki okullarda Ural'ın bir eseri (Müzik Satan Çocuklar) yardımcı ders kitabı olarak okutulmuştur.

Her sosyal toplulukta kabul edilen olumlu değerler vardır. Örneğin; dürüst olmak, yardımsever olmak, barışçıl olmak, çalışkan olmak gibi. Birey içinde doğduğu sosyal çevrede bu değerleri süreç içinde içselleştirir. Değerlerin sadece belirli uluslara ya da topluluklara özgü olması söz konusu değildir. Bazı değerler tüm uluslar tarafından olumlu karşılanır ve benimsenir. İşte bu değerler evrensel değerler olarak nitelendirilir.

Sevgi, insanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2005:1742). Doğaya, hayvanlara, vatana ya da insanlara duyulan yakınlığı ifade eden bir değer olan sevgi değeri; hayvan sevgisi, doğa sevgisi, aile sevgisi, anne baba sevgisi, kardeş sevgisi, sanat sevgisi, vatan sevgisi gibi kendi içinde farklı türlere ayrılmaktadır.

Yalvaç Ural'ın çocuk yapıtlarındaki eserlerinde işlediği ve duyumsattığı başka değerler olsa da temelde en çok yer verdiği değer sevgi değeridir. Çocukların dünyayı ve insanları sevmesi için buluştukları edebi eserlerde onlara sevginin önemini duyumsatmak isteyen Ural, yapıtlarında sevginin önemini ve gerekliliğini ön plana çıkarmış ve sevginin hayattaki önemini tüm eserlerinde yoğun olarak yansıtmıştır.

Çocukların yaşamında hayvanların farklı bir yeri vardır. Çocuklar, çevrelerini tanımaya başlamalarıyla hayvanlara karşı sevgi değerini kazanmaya başlarlar. Bu sebeple onlara hayvan sevgisini kazandırmada edebi eserlerin önemi yadsınamaz. Yalvaç Ural da yapıtlarında, çocukların hayvanlarla olan dostluğuna yer vermiştir.

Bu çalışmanın amacı, Türk çocuk edebiyatının öncü isimlerinden olan Yalvaç Ural'ın çocuk edebiyatında şiir, öykü, şiir-öykü ve fabl türündeki eserlerinde hayvan sevgisi evrensel değerini incelemektir. Ayrıca çalışmada, yazarın hayvan sevgisi evrensel değerini eserlerinde nasıl ele aldığına ilişkin örneklerle de yer verilmiştir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, Yalvaç Ural'ın öykü, şiir, şiir-öykü ve fabl türündeki eserlerinin hayvan sevgisi evrensel değeri açısından incelenmesi amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre gerçekleştirilmiştir. Karasar (2014:77), tarama modelini, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımı olarak nitelendirir. Bu modelde araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.

Evren ve Örneklem

Yalvaç Ural'ın hayvan sevgisi değerinin işlendiği çocuklara yönelik kitapları çalışmanın evreni olarak kabul edilmiştir. Çalışmanın örneklemi ise hayvan sevgisi değerini en iyi temsil ettiği düşünülen şu eserler oluşturmaktadır:

Şiir Kitapları: Sincap, Kulağımdaki Küçük Çan, Mırname.

Öykü Kitapları: Bir Gök Dolusu Güvercin, Korkuluğun Kalbi, Kayıp Ülkenin Çocuğu, Alucura Çayevi.

Şiir-Öykü Kitapları: Müzik Satan Çocuklar, Gözü Boynuz ile İzi Yıldız, Uçurtmam Çaylak Kuyrukları Yarka.

Fabl Kitapları: La Fonten Orman Mahkemesinde.

Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Çalışmanın amacı doğrultusunda ihtiyaç duyulan veriler doküman inceleme-si yoluyla elde edilmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabilece-ği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Yalvaç Ural'ın belirlenen eserleri okunmuş ve hayvan sevgisi değeri belir-lenmiştir. Her eser için ayrı ayrı okuma, not alma, hayvan sevgisi değerini tes-pit etme ve değerlendirme işlemi yapılmıştır. Güvenilirliği sağlamak için aynı eserler farklı zamanlarda tekrar incelenmiştir. Farklı zamanlarda yapılan incele-melerde benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Her eserin değerlendirme sonuçları ayrı başlıklar altında toplanmış, hayvan sevgisi değeriyle ilgili iletilerin eserlerde nasıl verildiği ve değerin nasıl işlendiği tespit edilmiştir. Son olarak elde edilen veriler yorumlanmış ve öneriler sunulmuştur.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde, Yalvaç Ural'ın çocuk edebiyatı eserlerinden şiir, öykü, şiir-öy-kü ve fabllarındaki hayvan sevgisi evrensel değerinin incelenmesi sonucunda elde edilen veriler sunulmuştur. Ayrıca yazarın hayvan sevgisi evrensel değerini eserlerinde nasıl ele aldığına ilişkin örneklerle de yer verilmiştir.

1) Yalvaç Ural'ın “*Sincap*” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar “*Sincap*” adlı şiiriyle hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak ak-tarmaktadır (s.1):

Sincap

“Bahçemizde ceviz ağacı

Üzerinde sincaplar

Biz olsun diye beklerken

En güzel cevizleri

Yere düşmeden

Onlar toplar.”

Yazar “*Tavşan*” adlı şiirinde tavşanları neden çok sevdiğini anlatmaktadır. Ural, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.2):

Tavşan

<i>“Tavşan</i>	Bence hayvan:
<i>En sevdiğim canlı</i>	“Kendisi gibi bir canlıyı yiyendir.”
<i>Çünkü yumuşacık</i>	Oysa tavşan
<i>Kulakları güzel</i>	Havuç yiyor
<i>Gözleri görünmüyor</i>	Ben de havuç yiyorum
<i>Vahşi değil kedi gibi</i>	Ve canlılar içinde
<i>Tırnakları yok tırmalamıyor</i>	En çok onu seviyorum.”
Sonra o hayvan da değil	

Yazar “*Balıkçılık*” adlı şiiriyle hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.3):

Balıkçılık

<i>“Balıkçı!</i>	Çünkü insanlar,
<i>Balıklar örümceklere çok</i>	<i>Ağ ile balık tutmasını</i>
<i>Ama çok kızıyorlar</i>	<i>Onlarla öğrendi, diyorlar.”</i>

Yazar “*İhtiyar Nalbant*” adlı şiirinde İhtiyar Nalbant’ın hayvanları en çok seven kişi olmasının gerekçelerini anlatmaktadır. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.4):

İhtiyar Nalbant

<i>Hayvanları</i>	<i>Ne güzel de</i>
<i>En çok seven sensin</i>	<i>Ayakkabılar yapıyorsun</i>
<i>İhtiyar Nalbant</i>	<i>Bayram çocukları gibi</i>
<i>Koca</i>	<i>Onları sevindirdiğinde</i>
<i>Demir levhaları keserek</i>	<i>Mutlu oluyor musun?</i>

Yazar “*Yaşamak Üzerine*” adlı şiirinde en kısa ve en uzun yaşamı olan hayvanlardan söz etmektedir. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.12):

Yaşamak Üzerine

*“En kısa yaşamlı canlı
Kelebek*

*En uzun yaşamlısı ise
Kaplumbağa”*

Yazar “*Kuşlar ve Uğraşlar*” adlı şiirinde farklı tür kuşlarla ilgili bilgileri paylaşmaktadır. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.13):

Kuşlar ve Uğraşları

*“Marangozdur ağaçkakan
Sıva ustası kırlangıç
Bin yıllık balıkçıdır karabatak
Gecelerin bekçisi baykuş.
Çöplüğü martı yapar
Peynircilik uzmanı karga
Acemi şarkıcıdır isketeler*

*Ne olurdu şahinler
Paralı asker olmasa!
Soylu bir kadındır tavuskuşu
Yoksul bir ekmekçi serçe
Turnalar dönüp gelse de
İnsanlar sevmeyi öğrense.”*

Yazar “*Kış Geceleri*” adlı şiirinde Tekir adlı kedinin kış gecelerinde evdeki varlığından söz etmektedir. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.31):

Kış Geceleri

*“Kış geceleri
Soba başında oturulur
Kestane pişirilir
Cin mısırı patlatılır*

*Nineler masal anlatır
Tekir sobanın yanında uyuklar
İşte bu yüzden uzundur
Kış geceleri çocuklar”*

Yazar “*Mor Koyun*” adlı şiirinde koyunları konu ederek hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.32):

Mor Koyun

*“Geceleri uykum kaçınca
Annem öğütledi
Yüz tane ak koyun sayıyorum
Bir ak koyun
İki ak koyun*

*Üç ak koyun
Dört ak koyun.
Yüzüncü ak koyuna gelmeden de
Uyuyorum.*

*Bazı geceler
Aralarına bir mor koyun giriyor
Hep şaşırtıyor beni*

*Ne yapсам
Ne etsem
Uyuyamıyorum.”*

Yazar “*Bir Soru*” adlı şiirinde pek çok hayvan ve onların yavrularından söz ederek hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.34):

Bir Soru

*“İnsanın yavrusu çocuk
Koyununki kuzu
Keçinin oğlak
Ceylanın ceren
Atın tay
Devenin daylak*

*Tilkinin neden tilki
Kurdun neden kurt
Yılanın neden yılan
Hiç düşündünüz mü
Çocuklar?”*

Yazar “*Sarman*” adlı şiirinde kedisinden söz ederken hayvan duyarlılığını ve sevgisini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.43):

Sarman

*“Kâğıda bir et resmi yapıyorum
Sarman’a gösteriyorum miyav-
lıyor*

*Demek ki Sarman da resimden an-
lıyor”*

Yazar “*Dedem ve Kuşlar*” adlı şiirinde kuşların varlığını konu edinmekte ve hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.49):

Dedem ve Kuşlar

*“Dedem
Kuşlar gibi
Özgür olmak istiyor.
Tutsak etmiş
Balkondaki kafese*

*Bembeyaz
Al ibikli
Altı çift güvercini
Besliyor.
Dedemi anlayamıyorum.”*

Yazar “*Kuşların Evreni*” adlı şiirinde kuşların evreninin güzelliğini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.55):

Kuşların Evreni

*“Kuşlar
Pasaport kullanmazlar
Diledikleri ülkeye
Özgürce gidip*

*Dönebilirler.
İstenmez onlardan
Geçiş izinleri.
İşte bu yüzden güzeldir
Kuşların evreni.”*

2) Yalvaç Ural'ın “Kulağımdaki Küçük Çan” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar “Serçe ile Kırlangıç” adlı şiirinde serçe ve kırlangıcı karşılaştırarak anlatmaktadır. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.6):

Serçe ile Kırlangıç

<i>Benzemez kırlangıçlara</i>	<i>Hele kar yağınca</i>
<i>Küçük serçe</i>	<i>Pencere önlerinde</i>
<i>Yurdunu çok sever</i>	<i>Tir tir titrerken serçeler</i>
<i>Yazı da bizimle geçirir</i>	<i>Kırlangıçlar bir de</i>
<i>Kışı da</i>	<i>Yuvalarının kapısını</i>
	<i>Sıvayıp giderler</i>

Yazar “Atkuyruğu Saç” adlı şiirinde, annesi tarafından atkuyruğuyla örülen saçın bir gün bir at sahibi olursa ne yapacağını düşündürmektedir. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.7):

Atkuyruğu Saç

<i>“Her gün</i>	<i>Eğer bir gün</i>
<i>Okula giderken</i>	<i>Bir atım olursa</i>
<i>Annem saçımı</i>	<i>Ben de onun kuyruğunu</i>
<i>Atkuyruğu örüyor</i>	<i>Kız saçını öreceğim”</i>

Yazar “Horozlar” adlı şiirinde horozların doğan güneşin habercisi olmalarını anlatmaktadır. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.14):

Horozlar

<i>“Doğan güneşin</i>	<i>Ayarsız duvar saatlerine</i>
<i>Habercisidir horozlar</i>	<i>Benzerler</i>
<i>Ne var ki</i>	<i>Kimi zaman geç</i>
<i>İstedığınız zaman</i>	<i>Kimi zaman da erkenden</i>
<i>Kuramazsınız</i>	<i>Ötüverirler”</i>

Yazar “Alabalık” adlı şiirinde alabalığın güzelliğini ve nerede olduğunu anlatırken hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.28):

Alabalık

<i>“Sen ne güzelsin alabalık</i>	<i>Söylesene</i>
<i>Ama kimse bilmiyor</i>	<i>Tanrı aşkına</i>
<i>İrmakta mısın</i>	<i>Nerdesin”</i>
<i>Gölde misin</i>	

Yazar “Televizyondaki Koku Reklamları ve Kokarca” adlı şiirinde kokarca-
dan söz etmekte ve hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmak-
tadır (s.35):

Televizyondaki Koku Reklamları ve Kokarca

“Bilmiyor ki

Tütün kolonyasını

Zavallı hayvancık

Alsın da sürünsün”

Bolu’nun

Yazar “Tavuskuşu” adlı şiirinde tavuskuşunu ve onun güzelliklerini anlatır-
ken hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.45):

Tavuskuşu

“Tanrım nakkaş olmuştur

Kolay mı her tel kuyruğa

Tavuskusunu yaratırken

Binbir renk binbir desen

Kim bilir ne çok çalışmış

Acaba gözleri sürmeli tavuskuşuna

Ne çok da yorulmuştur

“Çıtkırıldım mı” desem”

Yazar “Leylekler” adlı şiirinde leyleklerin baharın müjdecisi olduklarını ve
kış gelince göçmelerini anlatırken hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı ola-
rak aktarmaktadır (s.51):

Leylekler

Leylekler

Yiyerek geçirirler zamanı

Baharı muştular

Kış gelince de göçerler

Bacaları üzerine kurdukları

Taşıdıkları bebeklerle

Yuvalarıyla

Başka ülkelerin baharlarını

Ve onu bozmak isteyen

Yılanlardan kurtarmaya

Yılanları

3) Yalvaç Ural’ın “Mırname” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar “Kedi ve Korku” adlı şiirinde kedilerin uzak alanlara terk edilseler bile
yıldızlar sayesinde evlerini tekrar bulabildiklerini anlatmakta ve hayvan sevgisi
evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.7):

Kedi ve Korku

“Uzaklara bırakılır

Ama yıldızlar

Bazen kediler.

Öteden beri

Bir daha gelmesinler diye,

Dostudur kedilerin,

Sevilmedikleri yerlere.

Elleriyle götürürler onları

Kovuldukları evlere.”

Yazar “*Mozaik Kedi*” adlı şiirinde çocukların cennette de olsa kedisiz yaşayamayacaklarını ve kedilerin ölünce cennete gideceklerini anlatmaktadır. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.12):

Mozaik Kedi

*Bilir kediler,
Ölünce, cennete gidecekler.
Çünkü çocuklar,
Cennette de olsalar,
Kedisiz yaşayamazlar.*

*İşte bu yüzden,
Bilir ki kediler...
Ölünce
Onlar da
Cennete gidecekler*

4) Yalvaç Ural'ın “*Bir Gök Dolusu Güvercin*” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar “*Korkulu Bir Gün*” adlı öyküsünde küçük bir çocuk olan Yaşar'ın bir gün dışarıda oynarken dört çocuk gördüğünü, onların yanına yaklaşarak onları izlemeye başladığını anlatır. Yaşar'ın amacı onlarla tanışmak ve arkadaş olmaktır. Bu dört çocuğun yanlarında bir de köpek vardır. Çocukların köpekle derede oyun oynamalarının anlatılmasıyla hayvan sevgisi evrensel değeri dolaylı olarak aktarılmaktadır (s.14):

.....

“Kısa bir süre yol boyunca yürüdüler. Daha sonra köprüyü geçip, derenin oradaki değirmenin önünde durdular. Ayaklarıyla yeri temizledikten sonra soyunmaya başladılar. İçlerinden ilk soyunan, küçük köpeği tuttuğu gibi dereye attı. Köpek yüzerek suyun öte yakasına geçti.”

Yazar “*Gölcüğün Küçük Avcıları*” adlı öyküsünde göçün başladığı ve gölcüğün üzerinin sürüler halinde inip kalkan renk renk, irili ufaklı kuşlarla dolduğu anlatılır. Dört arkadaş, Hikmetlerin evinin önünde sırtlarını duvara yaslar ve tatlı bir söyleşiye başlarlar. Yağmurdan sırlıslık olan bir av köpeği söyleşilerini bozar. Öyküdeki çocukların yanına av köpeğinin gelmesiyle yazar hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.50):

.....

“Dört arkadaş, Hikmetlerin evinin önünde sırtımızı duvara vermiş, tatlı bir söyleşi içinde yağmurun dinmesini bekliyorduk. Söyleşimizi, yağmurdan sırlıslık olmuş bir av köpeği bozdu. Yanımıza kadar geldi... Hepimizi tek tek kokladıktan sonra koşarak uzaklaştı.”

5) Yalvaç Ural'ın “Korkuluğun Kalbi” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar “Korkuluğun Kalbi” adlı eserinde korkuluğun yalnızlığa alışkın olduğunu anlatır. Çünkü onun kimsesi yoktur. Korkuluğun en sevdikleri ise tarlafaresi, kelebek, cırcırböceği ve tarlakuşudur. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.5):

“Aslında yalnızlığa alışkındı. Yazın buğday başaklarını beslerken de kimse olmazdı yanında. O hep böyle tek başınaydı. Tarlafaresi, kelebek, cırcırböceği, tarlakuşu... Onun dostlarıydılar.”

Yazarın “Korkuluğun Kalbi” adlı eserinde korkuluk ile sığırık arasında geçen konuşmada hayvan sevgisi evrensel değeri dolaylı olarak aktarılmaktadır (s.7):

“Evet gerçekten de sığırıktı bu. Hem de karda uçmaya çalışan yavru bir sığırık. “Boşuna uğraşma, bu fırtınadan uçamazsın!” diye bağırdı korkuluk. Ama sığırık onu duymadı bile. Bir iki kanat daha çırpıttıktan sonra aşağıda gördüğü korkuluğa doğru yöneldi.”

Yazarın “Korkuluğun Kalbi” adlı eserinde sığırık ile korkuluğun arkadaşlığında sığırık, korkuluğun kalbinde barınarak soğuktan korunmaktadır. Bu esnada bir karganın çıkagelmesiyle öyküye yeni bir hayvan daha dahil olur. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.15-16):

.....

“Bir sabah, bir karga sesiyle uyandı sığırık. Tam başını çıkarıp bakacaktı ki, korkuluğun uyarısıyla yeniden saklandı. Daha önce bir korkuluk görmediği için, korktu karga. Önce biraz geri çekildi.”

6) Yalvaç Ural'ın “Kayıp Ülkenin Çocuğu” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazarın “Kayıp Ülkenin Çocuğu” adlı eserinde Ura'nın dostlarıyla yaşamını sürdürmeye çalıştığı anlatılır. Zis Teyzesi Ura'yı çok sever. Ura, Zis Teyzesinin kızı ile kırlarda vakit geçirerek doğanın güzelliğini yaşarlar. Doğanın güzelliğini yaşarken yanlarından küçük dostlarını yani Okire'yi hiç eksik etmezler. Okire'yi yanlarından hiç ayırmamalarıyla yazar hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.13):

.....
“Tmia'yla Ura birlikte kırlara giderler,
Kalkos Dağı'na, tepelere çıkarlar,
Küçük Okire'yi de yanlarından hiç ayırmazlardı.”

Yazarın “Kayıp Ülkenin Çocuğu” adlı eserinde Ura, Aso Amcasını kaybettikten sonra kendisini biraz olsun daha iyi hissetmek için doğada vakit geçirir. Doğada vakit geçirirken yanında en çok sevdiği dostu, yani köpeği Okire vardır. Ura'nın doğada Okire'yi yanından ayırmamasıyla yazar hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.23):

.....	Yaban elmasının çekirdekleri kadar-
Okire de ardı sıra onu izledi.	dılar.
Her şey o kadar güzel	Ura, “Hadi gidelim Okire,
Ve büyük görünüyordu ki yamaçtan,	Başka bir gün tam tepesine çıkmak
Keçiler aşağıda,	için
Sanki bir tahta kabın içindeki	Daha erken geliriz” dedi.

7) Yalvaç Ural'ın “Alucura Çayevi” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar “Alucura Çayevi” adlı eserinde Yaşar'ın babasının bir fabrikanın çay ocağını işlettiğinden söz eder. Yaşar, babasının iş yerinde tüm gayretiyle çalışır ve babası hasta olduğu için ona yardım eder. İnsanlara çay dağıtarak babasının yokluğunu aratmaz. Yaşar erkenden saatin sesiyle uyanır, dışarı çıktığında bir köpek sesi duyar. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.12):

.....
“Ve karanlıkta,
Bir kondunun önünden
Kendine havlayan köpeği
Umursamayarak,
İndi Hacıhüsrev'den anayola.”

8) Yalvaç Ural'ın “Müzik Satan Çocuklar” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar “Kimdi Bunlar” adlı şiirinde Çingene Ailesini tanıtırken köpekleri Kıvırcık'ı da tanıtır ve ailenin ona olan sevgisini anlatır. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.10):

Kimdi Bunlar

*“Bunlar
Yazları kırlarda
Kışları kentlerde geçiren
Bir Çingene ailesi*

*Bir çocukları var
Bir de köpekleri
Köpeğin adı Kıvırcık
Çocuğun ki de Sali”*

Yazar “Yokuş” adlı şiirinde yokuşu çıkarken ata yardım edilmesini anlatır. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s. 13):

Yokuş

*“Yokuşu çıkarken atlar
Arabadan inilir
Bu bir kuraldır
Ata biraz yardım edilir
Sali’yle Kıvırcık da
Atladılar arabadan*

*Baba çingene de indi
Tutarak atın yularından
“Dehh!.. yavrum” dedi
Ve zorlana zorlana
Yokuşu çıkmaya başladı at
Ata biraz yardım edildi.*

9) Yalvaç Ural’ın “Gözü Boynuz ile İzi Yıldız” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar eserdeki kahramanları tanıtırken hayvanlardan oluşan bir aileden söz etmekte ve hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.2):

*“Masalımızın kahramanları
Salyangoz-ana ile*

*Onun sevimli iki yavrusu
Gümüş ve Üşengeç’tir.”*

Yazar eserdeki kahramanlardan Gümüş, Üşengeç ve annelerini anlatırken kuşlardan da söz etmekte ve hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.5):

*“Güneş doğarken çıktı annem
Çocuklar uykudaydı daha
Kuşlar uykudaydı
Yalnızca çiçekler uyanmışlar*

*Yapraklarıyla
Başlarındaki kırağları
Temizlemeye çalışıyorlardı.”*

Yazar eserde hayvanları sıklıkla anlatırken tırtıldan da söz etmekte ve hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.10):

*“Şişman tırtıl komşumuzdu.
Bahçedeki dut ağacının
Üzerinde yaşardı.”*

.....

10) Yalvaç Ural'ın “Uçurtmam Çaylak Kuyrukları Yarka” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar eserinde Kırmızılı Çocuk, Ferik Horoz, karatavuk, on iki yarka ve çaylağın başından geçen serüven dolu bir olayı anlatır. Kırmızılı'nın çiftliğine bir çaylak dadanır. Çaylak bütün yarkaları gün gün, tek tek alıp kaçıır. Kırmızılı, problemi çözmek zorundadır. Yazar hayvanlar ve onların korunmasından söz eder. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.27):

İki Aylak

Çok kızmış Kırmızılı...
Tuttuğu gibi
Bacaklarından Ferik Horoz'u,
Doğruca soluğu
Babasının yanında almış:
“Olacak iş değil babacığım!
Sözüm ona kimsenin
Sorumlusu,

Bütün gün Karatavuk'la
Gezip duruyorlar.
Haberleri yok!
Böyle giderse
Avluda yarka kalmayacak.
Ve bir gün bu iki çaylak,
Çaylağa yem olacak.

11) Yalvaç Ural'ın “La Fonten Orman Mahkemesinde” Adlı Eserinde Hayvan Sevgisi Değeri

Yazar eserinde hayvanların La Fonten'i ormanda yargılamalarını anlatır. La Fonten'in her hayvana bir lakap takmasına bütün hayvanlar tepki gösterir ve bağırlarlar. Mahkemeyi başkan olarak aslan yönetir. Bu öyküde hayvanlar kahramanlar olarak anlatılır. Yazar, hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.9):

“Aslan yargıçtı.
Sordu: “La Fonten,
Ne istiyorsun bizlerden?
Neden bizleri
İyiler kötüler,
Aptallar akıllılar,
Güzeller çirkinler,
Tembeller çalışkanlar, diye;

İkiye bölüp
Birbirimize düşürüyorsun?
Hem sen bu öyküleri
yazmadan önce
hiçbir insan bizim için
böyle düşünmez,
hiçbir hayvan da bu denli
birbirine düşman kesilmezdi.”

Yazar eserde hayvanların kendilerini savunmak için kürsüye sırayla çıkmalarını anlatır. Sıra tavşana geldiğinde tavşan konuşmasında insanlara imalı göndermeler yapar. Tavşan, insanların onları seviyor gibi görünüp aslında onları sevmediklerini söyler. Yazar hayvan sevgisi evrensel değerini dolaylı olarak aktarmaktadır (s.27):

“Dışarı atıldığı için
Sinirliydi tavşan.
Ama yine de gelip özür diledi,
La Fonten’den ve aslandan.
Salondakilere,
“Bana kızmayınız!” dedi.
“Hem etine, hem kürküne
Göz dikilmiş biriyim ben.

Yeteneklerimin korkaklığıma
Bağlanması da caba.
Aslında görünüşe göre
İnsanlarla dosttuk.
Havuçla beslerlerdi bizi
Sevdiklerini sandık...
Ne yapalım?
Tavşanız işte; bilemedik yanıldık.”

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sevgi, insanın sosyal hayatta varlığını devam ettirebilmesi için gereksinim duyduğu manevi değerlerden biridir. Çünkü insanların biyolojik gereksinimleri dışındaki en önemli ihtiyacı sevme ve sevilmedir. Kişi ancak bu sebeple kendisini kıymetli hissederek ve yaşamdan keyif alır. Bireylerin küçük yaşlardan itibaren bu evrensel değeri içselleştirmeleri ancak yaşadıkları sosyal çevrede sevgi değerini hissetmelerıyla olabilir. Sevgi evrensel değerini aile ve örgün eğitim kurumunda alan çocuk okuduğu edebi eserlerle bu evrensel değeri dolaylı olarak edinebilir.

Sevgi, insanı; varlıklara, olgulara veya herhangi bir şeye karşı yakınlık ve bağlılık göstermeye yönelten içsel bir duygudur. Sevgi, nefret madalyonunun ters yüzüdür. Sevgi üzerine söylenmiş o kadar çok söz, yazılmış o kadar çok şiir vardır ki belki de hayatta hiçbir olgu edebiyatın bu kadar merkezinde olmamıştır. Hangi romanı açsanız, hangi sinema filmini izleseniz bir sevgiye, bir aşka, bir muhabbete rastlamamak imkânsızdır. Bu açıdan sevgi evrensel bir değer olmanın da ötesinde doğanın bir kanunudur denilebilir (Somuncu, 2008:78).

Çocuk eğitimi sırasında hayvanlardan yararlanmak mümkündür. Onların davranışları örnek verilerek pek çok şey öğretilir. Bu doğal ve oldukça kullanışlı olan bir yöntemdir. Çocuklara hayvan sevgisini aşılamanın yanında, istenilen pek çok özellik de kavratılabilir (Kaya, 2007:137). Küçük yaşlardan itibaren çocukları hayvan sevgisiyle tanıştırmak gerekir. Hayvan sevgisi insanlara çok şey kazandırır. Hayvanları seven onlarla ilgilenen çocuk daha merhametli ve paylaşıma daha açıktır. İnsanlar hayvanlara gösterdiği sevgide şefkati, merhameti ve yardımlaşmayı keşfeder. Hayvanları seven çocuk, insan ilişkilerinde de başarılıdır (Kaya, 2007:137).

Çocuklara hayvan sevgisi değerini kazandırmak amacıyla edebi eserlerde bu değere yer verilmelidir. Bu yapıtlar yardımıyla çocuklara; hayvanlarla güzel bağlar kurmanın önemi, onlara zarar verecek üslupta olmanın doğru olmadığı

duyumsatılmalıdır. Yalvaç Ural, çocuklara olumlu değerler kazandırmada hayvanları sıklıkla ele almıştır. Ural, doğanın güzelliğinin yanı sıra hayvanlardan sık sık söz etmiş, hayvan sahibi olmanın güzelliğini okura sezinletmiştir. Bu sayede yazar olumlu değerleri kazandırmayı amaçlamıştır.

Yazınsal nitelikli edebi yapıtların çocukların bilişsel yeteneklerini geliştirdiğini, zihinsel gelişimine katkı sağladığını ve düş gücünü doyurduğunu savunan Yalvaç Ural, yapıtlarında bireyin sağlıklı gelişimi açısından faydalı olduğu düşünülen evrensel değerlere yer verir. Ural, hayvan sevgisi evrensel değerine de yapıtlarında sıklıkla yer verir. Yalvaç Ural'ın eserlerinde hayvan sevgisi evrensel değeri didaktik bir şekilde değil dolaylı olarak aktarılmıştır. Bireyin küçük yaşlardan itibaren karakterinin temellerinin oluşmaya başladığı düşünüldüğünde çocukluk döneminin önemine inanan Ural yapıtlarında çocukların birer yetişkin olarak ülkemize faydalı bireyler olabilmeleri için onları edinmeleri gereken nitelikli değerlerle yetiştirmeyi vurgular.

Bütün değerlerin temelinde yatan değer, “sevgi”dir. Bir insanın kalbine sevgiyi koyduğunuz zaman tüm güzelliklere ulaşabilir. Ural da sevginin gücüne inanan bir yazardır. Ural, eserlerinde en çok sevgi değerini duyumsatmaktadır. Çünkü Ural'a göre bütün değerlerin temeli sevgidir. Bu kadar önemli bir yere sahip olan sevgi ve hayvan sevgisi evrensel değeri farklı olumlu örneklerle çocuklara yönelik nitelikli kitaplarda duyumsatılabilir. Böylece çocukların daha sevgi dolu bir dünyada yaşamalarına ortam hazırlanırken onlardaki hayvan sevgisinin artmasına da katkı sağlanabilir.

Kaynakça

- Akyol, G. ve Aydın, M. Z. (2014). *Okulda değerler eğitimi*. (4. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Arısoy, E. (2014). *Ayla çınaroğlu'nun çocuk romanlarında dilin kullanımı ve evrensel değerler*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Aslan, C. (2013). Duyarlılık ve düşüncüyü geliştirmede çocuk/gençlik edebiyatı. *Çoluk Çocuk*, 102, 29-32.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (27. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Kaya, M. (2007). Okuma yazma öğretiminde çocuk edebiyatının öğretim amaçlı kullanımındaki yöntem ve teknikler. *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (04-06 Ekim 2006), Bildiriler Kitabı* (s. 117-122). Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

- Sever, S. (2013). Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü. (1. Baskı). İzmir: Tudem Yayınları.
- Somuncu, S. (2008). İlköğretim 7. Sınıf Türkçe ders kitabındaki edebî metinlerin temel evrensel değerler içermesi bakımından incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Tural, S. (1992). *Kültürel kimlik üzerine düşünceler*. (2. Baskı). Ankara: Ecdad Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2005). *Türkçe sözlük*. (9. Basım). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Ural, Y. (2007). *Korkuluğun kalbi*. (1. Basım). İstanbul: Marsık Yayınları.
- Ural, Y. (2010). *Müzik satan çocuklar*. (1. Basım). İstanbul: Marsık Yayınları.
- Ural, Y. (2011). *Bir gök dolusu güvercin*. (9. Basım). İstanbul: Marsık Yayınları.
- Ural, Y. (2011). *Uçurtmam çaylak kuyrukları yarka*. (1. Basım). İstanbul: Marsık Yayınları.
- Ural, Y. (2012). *Gözü boynuz ile izi yaldız*. (1. Basım). İstanbul: Milliyet.
- Ural, Y. (2014). *Mırname*. (2. Basım). İstanbul: Aksoy Yayınları.
- Ural, Y. (2014). *Alucura çayevi*. (1. Basım). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ural, Y. (2014). *Kulağımdaki küçük çan*. (3. Basım). İstanbul: Marsık Yayınları.
- Ural, Y. (2015). *La Fonten orman mahkemesinde*. (3. Basım). İstanbul: Marsık Yayınları.
- Ural, Y. (2015). *Sincap*. (3. Basım). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Ural, Y. (2015). *Kayıp ülkenin çocuğu*. (1. Basım). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Love for Animals as a Value in Yalvaç Ural's Children's Literature Books

Özden OTMAR, Teacher.

E-Mail: ozdenotmar81@hotmail.com

ORCID: 0000-0001-9371-0092

Aliye ERDEM, Corresponding Author, Assistant Professor.

Ankara University, Faculty of Educational Sciences.

E-Mail: aliye.erdem@ankara.edu.tr

ORCID: 0000-0001-6602-7239

Introduction

The written resources have a huge impact in improving children's native language ability. So children's competence in language could be built with high quality children's books. With the help of high-quality literary materials, children's usage of native language will be improved.

Introducing children with books of high quality in the early ages contributes to children's acquisition of strong character and to develop in a multidimensional manners. It also allows children to have a sense of native language and love the language. From this point of view, it can be said that the literary books that address children should meet the interests and needs of the children and enable them to realize themselves.

Values education means to gain sensibility in terms of moral, cultural, universal and personal values. The family plays the most important and effective role in the values education. When the children come to school age, this includes the

educational institutions. Books that target children as well as the lessons have an important role in the values education in schools. Because books are one of the main sources for the acquisition of the values. For children values can be gained through books.

Literature and high-quality literary texts are of great importance in order for the reader to be educated with universal values. Universal values can be adopted by children with these books. While presenting these novels to the children the reality of the child should also be considered. In other words, the principle of relativity to the child should not be forgotten (Sever, 2013). The instructional (didactic) method of universal values may not be sufficient for the child to establish that value and turn it into a permanent behavior. In order for the child to internalize these values, in other words, to gain the ability of sensitivity, they must perceive the events with their senses. At this point, there is a need for artistic stimuli, whose aim is to stimulate the senses of individuals (Aslan, 2013: 29).

Yalvaç Ural is one of the important Turkish writer in the field of children and adult modern literature. Ural's books are among the best-selling books abroad, especially in Germany. In the Netherlands, his books are translated into computer animation as a series of cartoons. Animation films were produced from the stories of Ural in Sweden, Norway, Denmark and Finland. One of his books (*Müzik Satan Çocuklar*) was taught as a supplementary textbook in Macedonia.

Although there are many values that Yalvaç Ural mentioned and felt in his books for the children, the most important value is the value of love. Ural, who wants to stress the importance of love for children, emphasized the importance and necessity of love in his books and reflected the importance of love in the life in all of his books.

Animals have a special place in children's lives. As children begin to recognize the environment around them, they begin to appreciate the love of animals. In children' life, animals have a big role. Children gain the value of love for animals when they begin to know the environment around them. Because of that literary texts have important role to give the love for animals value to the children. For this reason, the importance of literature in strengthening the love of animals can not be denied. Yalvaç Ural included children's friendship with animals in his books.

Aim of the Study

The aim of this study is to examine the universal value of love for animals in the children's literature by Yalvaç Ural, who is one of the pioneers of Turkish children's literature, that include novels of poetry, short stories, poetry-stories and fables. The study also includes examples of how the author treats the universal value of animal love in his books.

Method

Model of the Study

This study was carried out according to the survey model of qualitative research methods in order to examine the poetry, short stories, poetry-story and fable books of Yalvaç Ural in terms of the universal value of love for animals. Karasar (2014: 77) describes the survey model as a research approach that aims to describe a situation that exists in the past or at the present. In this model, the subject or object, which constitutes the subject of the research, is tried to be defined as it is and within its own conditions.

Universe and Sample

Yalvaç Ural's books for children, in which value of love for is processed, have been accepted as the universe of the study. The sample of the study is composed of the following books which are thought to represent the value of love for animals the best:

Poetry books: Sincap, Kulağımdaki Küçük Çan, Mirname

Short story books: Bir Gök Dolusu Güvercin, Korkuluğun Kalbi, Kayıp Ülkenin Çocuğu, Alucura Çayevi.

Poetry-story books: Müzik Satan Çocuklar, Gözü Boynuz ile İzi Yıldız, Uçurtmam Çaylak Kuyrukları Yarka.

Fable books: La Fonten Orman Mahkemesinde.

Collecting Datas and Evaluation

The data needed for the purpose of the study were obtained by document analysis. Document analysis covers the analysis of written materials with information

on the facts or facts intended to be investigated. In qualitative research, document analysis can be a single data collection method or it can be used with other data collection methods (Yıldırım & Şimşek, 2006).

The books of Yalvaç Ural that specified for the study, were read and animal love values were determined. Reading, taking notes, and evaluating the value of love for animals has been done for each book. The same books have been re-examined at different times to ensure reliability. Similar results were obtained in these studies at different times. The results of the evaluation of each work were collected under different headings like; how the messages about the value of animal love were given in the works and how the values were processed. And then the results were interpreted.

Findings and Comments

In this section, the universal value of love for animals in poems, short stories, poetry stories and fables of Yalvaç Ural's children literature is investigated.

1. Love for Animals Value in Ural's Book named "*Sincap*"

Ural explains why he loves rabbits in his poem named "*Tavşan*". Ural explains the reasons why İhtiyar Nalbant is the one who loves animals most in his poem "*İhtiyar Nalbant*". Ural mentions of animals with the shortest and longest lives in his poem "*Yaşamak Uzerine*". Ural mentions the existence of a cat named Tekir at home in winter nights in his poem "*Kış Geceleri*". Ural describes the beauty of the universe of birds in his poem "*Kuşların Evreni*". Ural mentions many animals and cubs of animals in his poem "*Bir Soru*".

Ural transfers the animal love universal value indirectly in his poems; "*Tavşan*", "*Sincap*", "*İhtiyar Nalbant*", "*Balıkçılık*", "*Yaşamak Uzerine*", "*Kuşlar ve Uğraşlar*", "*Kuşların Evreni*", "*Kış Geceleri*", "*Mor Koyun*", "*Bir Soru*", "*Sarman*", "*Dedem ve Kuşlar*".

2. Love of Animals Value in Ural's Book named "*Kulağımdaki Küçük Çan*"

Ural tells the story by comparing the sparrow and swallow in his poem "*Serçe ile Kırlangıç*". He tell the story of child who inspired by the ponytail knitted by her mother, and start thinking what if one day she owns a horse in the poem

“Atkuyruğu Saç”. He describes the roosters being the harbinger of the rising sun in his poem *“Horozlar”*. He describes the beauty of the trout and where it is in his poem *“Alabalık”*. He describes the peacock and its beauties in his poem *“Tavuskuşu”*. He tells that the storks are the heralds of the spring and migration when the winter comes in his poem *“Leylekler”*.

Ural transfers the universal value of love for animals indirectly in his poems; *“Serçe ile Kırlangıç”*, *“Atkuyruğu Saç”*, *“Horozlar”*, *“Alabalık”*, *“Tavuskuşu”*, *“Leylekler”*, *“Televizyondaki Koku Reklamları ve Kokarca”*.

3.Value of love for animals in Ural's Book named “Mirname”

Ural explains how cats find their homes again, even if they are abandoned in remote areas in his poem *“Kedi ve Korku”*. He tells that children also in heaven can not live without cats and cats will go to heaven when they die in his poem *“Mozaik Kedi”*. Ural transfers the universal value of love for animals indirectly in his poems; *“Kedi ve Korku”* and *“Mozaik Kedi”*.

4. Value of love for Animals in Ural's Book named “Bir Gök Dolusu Güvercin”

In his story *“Korkulu Bir Gün”*, Ural tells that a small child Yaşar sees four children while playing outside, goes next to them and begin to watch them. Yaşar's goal is to meet and become friend with them. These four children have a dog with them. Children's play with dog near the river is told.

In his story *“Gölcüğün Küçük Avcıları”* Ural tells that migration season begins and above the lake the sky filled with colorful, large and small birds. Four friends lay their backs to the wall in front of the Hikmet's house and start a sweet conversation. A hunting dog, drenched in the rain, interrupts their conversation. Hunting dog comes next to the children. Ural transfers the animal the universal value of love for animals indirectly in his stories; *“Korkulu Bir Gün”* and *“Gölcüğün Küçük Avcıları”*.

5. Love for Animals Value in Ural's Book named “Korkuluğun Kalbi”

In his book *“Korkuluğun Kalbi”* Ural tells that the scarecrow is related to loneliness. Because he has no one. Scarecrow's favorites are; field mouse, butterfly, cricket and skylark. Ural transfers the universal value of love for animals indirectly in this story.

6. Value of Love for Animals in Ural's Book named “Kayıp Ülkenin Çocuğu”

In his book “Kayıp Ülkenin Çocuğu” Ural tells the story of Ura who tries to live with her friends. Zis the aunt loves Ura very much. Ura spent time to experience the beauty of the nature with aunt's daughter in the countryside, while they experience the beauty of the nature they never leave behind their little friend Okire. Ural transfers the universal value of love for animals indirectly in this story.

7. Love for Animals Value in Ural's Book named “Alucura Çayevi”

In his book “Alucura Çayevi” Ural tells that Yaşar's father runs a factory's tea house. Yaşar helps his father because his father is ill. He serves people tea and try to cover for his father in his absence. He wakes up with the alarm of the clock. When he comes out he hears a dog sound. Ural transfers the universal value of love for animals indirectly in this story.

8. Value of Love for Animals in Ural's Book named “Müzik Satan Çocuklar”

In his poem “Kimdi Bunlar” Ural introducing a Gypsy family and their dogs Kıvrıcık and tells the family's love for him. In his poem “Yokuş” Ural explains how to help the horse when climbing up hill. Ural transfers the universal value of love for animals indirectly in his poems; “Kimdi Bunlar” and “Yokuş”.

9. Value of Love for Animals in Ural's Book named “Gözü Boynuz ile İzi Yıldız”

Ural describes a family of animals while introducing the heroes in the book. While mentioning Gümüş, Üşengeç and their mother, he also tells about the birds. Ural transfers the universal value for love of animals indirectly in this story.

10. Value of Love for Animals in Ural's Book named “Uçurtmam Çaylak Kuyrukları Yarka”

The author tells an adventurous event with the child in red, the rooster, twelve pullets and the rookie. A rookie haunts the farm. Rookie takes all the pullets one by one each day. Child in red has to solve this problem. Author explains

the animals and protecting them. Ural transfers the universal value of love for animals indirectly in this story.

11. Value of Love for Animals in Ural's Book named “La Fonten Orman Mahkemesinde”

In this story Ural tells the animals' trial of La Fonten in the jungle. All the animals react to La Fonten for giving funny names for each animal. The lion act as the court president. In this story animals are presented as heroes. Ural transfers the universal value of love for animals indirectly in this story.

Conclusion and Recommendations

Love is one of the spiritual values that human beings need in order to maintain their existence in social life. Besides the person's biological needs, giving and receiving love is among the most basic needs. With love the person feels valuable and enjoys life. The internalization of this universal value from an early age can only occur when individuals feel the value of love in their social environment. The child who learns the universal value of love by the family and the formal education institution can obtain this universal value indirectly through the literature he reads.

Animal love provide children with lots of values. Children who love and are interested in animals are more compassionate and more open to sharing. People discover the affection, compassion and solidarity in the love they show to animals. The children loving animals are also more successful in human relations (Kaya, 2007: 137).

It is possible to benefit from animals in children's education. Their behavior can be taught by giving many examples. This is a method that is natural and quite useful. In addition to instilling the love of animals in children, a lot of desired features can be transmitted (Kaya, 2007: 137). From an early age the children should be introduced to the love of animals. In this way they can be more compassionate towards animals in their future lives. The child who loves animals and learns to be sensitive towards them will certainly be sensitive towards people.

This value should be presented in children's literature in order to give children the value of animal love. With the help of these books; the importance of establishing beautiful bonds with animals could be conveyed, but at the same

time it should be stressed that this bound ought to be done in the right way and not in a style that hurts the animals. Yalvaç Ural often used animals to teach positive values to children. In addition he conveys the beauty of the nature, Ural has often talked about animals, and has told the reader about the beauty of being a pet owner. In this way, the author aims to bring positive values to the reader.

Yalvaç Ural argues that high-quality literature improves children's cognitive abilities, contribute to mental development and enrich their imagination. Therefore, he includes universal values which are considered to be beneficial for healthy development of the individual. Ural often includes the universal value of animal love in his books. The universal value of love for the animals was transferred implicitly not in an instructive way in the books of Yalvaç Ural. Ural, who believes in the importance of childhood as an age when the foundation of his character starts to form, he also emphasizes raising children with elevated values that they need as adults to be useful individuals in our country.

The value underlying all values is love. When you put love in a man's heart you can reach all the beauties. Ural is also a writer who believes in the power of love. Thus, Ural presents mostly the value of love in his books. Because according to Ural, the basis of all values is love. Having such an important place, the love for animals as an universal value, can be conveyed through children's books with different positive examples. Thus, it can contribute to the increase children love for animals.